

Zmiany w podatkach i księgowości 2023

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Wstęp

Rok 2023 przyniósł kolejne liczne zmiany podatkowe, z których część obowiązuje już od 1.1.2023 r., a część będzie wchodzić w życie sukcesywnie w poszczególnych miesiącach 2023 i 2024 r.

W tej publikacji usystematyzowaliśmy i szczegółowo omówiliśmy zmiany podatkowe, bilansowe i finansowe. Kompleksowo przedstawiliśmy najważniejsze nowe przepisy w zakresie PIT, CIT, VAT, ordynacji podatkowej, ZUS, w prawie pracy oraz w prawie bilansowym, które zaczęły lub zaczną obowiązywać w 2023 i 2024 r.

Zmiany w podatkach dochodowych obowiązujące od 2023 r. wynikają z wejścia w życie niektórych zapisów poniższych ustaw:

- 1) ustawy z 29.10.2021 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw, czyli tzw. Polskiego Ładu (który wszedł w życie 1.1.2022 r.); jej przepisy od 1.1.2023 r. wyłączają z regulacji ustawy o PIT i ustawy o CIT amortyzację budynków i lokali mieszkalnych, a także spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego oraz prawa do domu jednorodzinnego w spółdzielni mieszkaniowej, wprowadzają natomiast opodatkowanie przychodów z najmu prywatnego przez osoby fizyczne wyłącznie na zasadach ryczaftu od przychodów ewidencjonowanych;
- 2) ustawy z 9.6.2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1265 ze zm.); wprawdzie część zapisów tej ustawy (głównie w zakresie obowiązków płatnika) weszło w życie 1.7.2022 r., ale duża część obowiązuje dopiero od 1.1.2023 r.;
- 3) ustawy z 7.10.2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 2180 ze zm.); część zmian wprowadzonych tą ustawą weszła w życie 26.10.2022 r., część z mocą wsteczną od 1.1.2022 r., ale większość od 1.1.2023 r.

Wspominanie wyżej ustawy wchodziły w życie w różnych terminach. Polski Ład (czyli ustawa z 29.10.2021 r.) wszedł w życie 1.1.2022 r., ale część przepisów obowiązuje dopiero od 1.1.2023 r. Przepisy z 9.6.2022 r., nowelizujące Polski Ład, także wchodziły w życie w różnych terminach: od 1.7.2022 r., z mocą wsteczną od 1.1.2022 r., a także od 1.1.2023 r. Podobnie było z nowelizacją z 7.10.2022 r., która częściowo weszła w życie 26.10.2022 r., a większość jej przepisów obowiązuje od 1.1.2023 r. Ta sytuacja wymagała uporządkowania i dokładnego omówienia w niniejszej publikacji.

Zmiany w ustawie z 9.6.2022 r., które weszły w życie od 1.1.2023 r., dotyczą m.in.:

- 1) zasad zaliczania do kosztów podatkowych składek ZUS od umowy o pracę w części finansowanej przez płatnika,

- 2) zmian w konstrukcji ulgi na zabytki,
- 3) wprowadzenia rozwiązania, zgodnie z którym minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie corocznie przedkładał propozycje zmian w zakresie kwoty zmniejszającej podatek w ramach skali podatkowej,
- 4) kompleksowego uregulowania przepisów o zasadach obliczania zaliczki na podatek przez płatnika,
- 5) zasad stosowania kwoty zmniejszającej podatek przez osoby zatrudnione,
- 6) podwyższenie wysokości podatku, który może zostać przekazany organizacjom pożytku publicznego z 1% do 1,5%.

Zmiany w ustawie z 7.10.2022 r., które weszły w życie 1.1.2023 r., w zakresie CIT dotyczą m.in.:

- 1) modyfikacji i faktycznego odroczenia wejścia w życie przepisów o minimalnym podatku dochodowym (zastosowanie zwolnienia z podatku minimalnego za lata 2022–2023) – co jest ważne w kontekście planowania podatkowego na 2024 r.,
- 2) przepisów o zagranicznych jednostkach kontrolowanych (CFC),
- 3) przepisów dotyczących polskiej spółki holdingowej (PSH),
- 4) przepisów o opodatkowaniu podatkiem od przerzuconych dochodów,
- 5) uchylenia przepisów o „ukrytej dywidendzie”,
- 6) zmiany w podatku u źródła (WHT), w tym przede wszystkim w zakresie tzw. mechanizmu *pay & refund* (czyli obowiązku wstępnego poboru podatku według stawek ustawowych i bez uwzględnienia preferencji), które polegają na uelastycznieniu oświadczenia płatnika, pozwalają wyłączyć obowiązek stosowania tego mechanizmu,
- 7) zmiany w rozliczaniu kosztów finansowania dłużnego w kosztach podatkowych (doprecyzowanie przepisu dotyczącego stosowania instytucji *safe harbour*),
- 8) przepisów dotyczących opodatkowania ryczałtem od dochodów spółek (estoński CIT),
- 9) zaliczenia do KUP pracowniczych składek ZUS w części ponoszonej przez pracodawcę,
- 10) zniesienia niektórych obowiązków informacyjnych nałożonych na emitentów obligacji,
- 11) modyfikacji funkcjonowania zasad tzw. ulgi na złe długi,
- 12) uproszczenia procedury zwrotu podatku od przychodów z budynków.

Zmiany w ustawie z 7.10.2022 r., które weszły w życie 1.1.2023 r., w zakresie PIT dotyczą m.in.:

- 1) ulgi na złe długi w zryczałtowanym podatku dochodowym,
- 2) podatku dochodowego od przychodów z budynków,
- 3) ujednolicenia zasad składania wniosków i oświadczeń przez podatników i ich procedowania przez płatników,
- 4) nowych zasad uwzględniania kwoty zmniejszającej zaliczkę na podatek,
- 6) rozszerzenia uprawnień płatnika podatku zryczałtowanego o wystąpienie z wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty.

W zakresie VAT wprowadzony zostanie kolejny zestaw zmian, tzw. pakiet SLIM VAT 3, który przewiduje m.in.:

- 1) podwyższenie limitu uprawniającego do posiadania statusu małego podatnika,
- 2) doprecyzowanie zasad stosowania kursów walut dla potrzeb przeliczania faktur korygujących,
- 3) modyfikację przepisów w zakresie ustalania proporcji częściowego odliczenia VAT naliczonego,
- 4) rezygnację z obowiązku posiadania faktury jako warunku odliczenia VAT z tytułu WNT oraz doprecyzowanie zasad ujmowania WDT w przypadku otrzymania dokumentów po terminie,
- 5) likwidację obowiązku uzgadniania z naczelnikiem urzędu skarbowego prognozy przewspółczynnika lub prognozy proporcji oraz sporządzania protokołu,
- 6) złagodzenie zasad wymierzania sankcji VAT,
- 7) zmiany w zakresie warunków szybszego zwrotu VAT dla tzw. podatników bezgotówkowych,

- 8) rozszerzenie katalogu należności publicznoprawnych, które mogą być opłacane ze środków zgromadzonych na rachunku VAT,
- 9) doprecyzowanie warunków dokonania korekty podatku należnego w systemie TAX FREE.

Od 1.1.2023 r. polscy podatnicy mogą tworzyć tzw. Grupy VAT i rozliczać się w ich ramach. To od dawna oczekiwane rozwiązanie – w praktyce wiąże się z koniecznością spełnienia wielu warunków, a także – co równie istotne – z dokładną analizą skutków finansowych decyzji o przystąpieniu do danej grupy. W październiku 2022 r. Minister Finansów opublikował w tym zakresie objaśnienia podatkowe. Nadal jednak pozostaje wiele wątpliwości i pytań, które omawiamy w jednej z części tej książki.

W 2022 r. ustawą z 29.10.2021 r. o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2021 r. poz. 2076) powołano do życia Krajowy System e-Faktur (KSeF) oraz wprowadzono możliwość wystawiania e-faktur ustrukturyzowanych. Obecnie trwający okres przejściowy ma się zakończyć wprowadzeniem powszechnego stosowania KSeF w połowie 2024 r. Na chwilę przygotowywania niniejszej publikacji ustawa wprowadzająca obowiązek stosowania e-faktur nie została jeszcze przyjęta, ale zważywszy na to, jak ogromny wpływ zapowiadane zmiany będą miały na funkcjonowanie podatników, wysoce wskazane jest wcześniejsze rozpoczęcie przygotowań do wdrożenia zmian już na podstawie projektowanych przepisów i zapowiedzi Ministerstwa Finansów.

Zgodnie z zapowiedziami i projektem przepisów wprowadzających obowiązkowy KSeF do ustawy o VAT:

- 1) od lipca 2024 r. wszystkie faktury w transakcjach B2B pomiędzy podatnikami VAT zarejestrowanymi w Polsce będą wysyłane i odbierane wyłącznie przez Krajowy System e-Faktur (KSeF),
- 2) KSeF ma obejmować również podmioty zagraniczne, które mają w Polsce stałe miejsce prowadzenia działalności gospodarczej (tzw. *fixed establishment*),
- 3) dokumenty wystawione poza KSeF nie będą uznawane za faktury,
- 4) faktury wystawiane przez polskich podatników zagranicznym kontrahentom również będą musiały zostać wystawione w KSeF, lecz ich dostarczenie nastąpi w inny, uzgodniony z kontrahentem sposób,
- 5) faktury dla konsumentów zostaną wyłączone z obowiązku z wystawiania dokumentów za pośrednictwem KSeF.

W dniu 7.4.2023 r. wejdzie w życie ustawa z 1.12.2022 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 240), która wprowadza rewolucyjne zmiany w pracy zdalnej. Zgodnie z nowym art. 67¹⁸ KP praca zdalna to praca, która może być wykonywana całkowicie lub częściowo w miejscu wskazanym przez pracownika i każdorazowo uzgodnionym z pracodawcą, w tym pod adresem zamieszkania pracownika, w szczególności z wykorzystaniem środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość. Zmiana ta rodzi sporo wątpliwości w zakresie zagadnień podatkowo-płacowo-ubezpieczeniowych, w szczególności w następujących obszarach:

- 1) obowiązkowe i fakultatywne koszty pracy zdalnej,
- 2) jednorazowe dofinansowanie stanowiska pracy,
- 3) ekwiwalent (ryczałt) za wykorzystanie do pracy sprzętu będącego własnością pracownika,
- 4) ryczałt a ekwiwalent,
- 5) zasady ustalania ekwiwalentu i ryczałtu,
- 6) ryczałt miesięczny, dzienny lub godzinowy,
- 7) zwrot kosztów pracy zdalnej okazjonalnej,
- 8) zwrot kosztów pracy zdalnej a przychód podatkowy,
- 9) praca zdalna a podwyższone KUP,
- 10) praca zdalna a podróż służbowa,
- 11) praca zdalna za granicą.

W Sejmie zakończyły się też prace nad kolejną nowelizacją KP w związku z implementacją dwóch unijnych dyrektyw, w tym Dyrektywy work-life balance. Na dzień oddania książki do druku ustawa nowelizująca oczekują na podpis Prezydenta. Wejście w życie ustawy nastąpi po 21 dniach od opublikowania jej w Dzienniku Ustaw, co powinno nastąpić w kwietniu.

Od 1.1.2023 r., z możliwością jego wcześniejszego zastosowania, obowiązuje nowy KSR 15 „Przychody ze sprzedaży wyrobów, półproduktów, towarów i materiałów”. Nowy standard przedstawia jednoznaczne wskazówki dotyczące:

- 1) warunków, których spełnienie pozwala ustalić i ująć przychody ze sprzedaży oraz związane z nimi koszty poniesione przy zawarciu umowy z kontrahentem,
- 2) zmniejszenia przychodów w związku z udzielonymi rabatami, bonusami czy przyjętymi zwrotami,
- 3) sposobu ewidencji przychodów ze sprzedaży osiągniętych na podstawie umów sprzedaży zawartych na podstawie szczególnych warunków, takich jak sprzedaż w ramach programów lojalnościowych, sprzedaż barterowa, komis lub sprzedaż z udzielonym przyrzeczeniem odkupu,
- 4) ujmowania w księgach przychodów z tytułu umów wieloelementowych (np. umów sprzedaży dóbr i usług).

W związku z tym w książce szczegółowo omawiamy dokonywanie korekt, bonifikat, rabatów, bonusów i opustów na podstawie KSR 15 oraz wyjaśniamy, jak rozpoznawać przychody w księgach rachunkowych również z uwzględnieniem prawa podatkowego jako kategorii porównawczej.

W książce omawiamy również rekomendacje Komitetu Standardów Rachunkowości z 31.1.2023 r., które mają pomóc jednostkom ująć zagadnienia w dużym stopniu wpływające na ich sprawozdawczość za 2022 r., a wynikające z niepewności otoczenia gospodarczego, spowodowanej agresją Rosji na Ukrainę oraz pandemią COVID-19.

Dodatkowym bonusem związanym z zakupem tej książki jest **3-miesięczny darmowy dostęp do systemu Legalis Księgowość Kadry Biznes**.

Dostęp umożliwi korzystanie z:

- 1) codziennie aktualizowanej, **obszernej bazy wiedzy** z zakresu księgowości i podatków, która obejmuje również ulgi i zwolnienia podatkowe nieomówione w książce,
- 2) bazy **ponad 10 000 gotowych odpowiedzi** na pytania pojawiające się w praktyce,
- 3) kompleksowych **analiz księgowych** z bilansowego, podatkowego i prawnego punktu widzenia,
- 4) **wzorów dokumentów**, kalkulatorów i wskaźników,
- 5) elektronicznych wersji **poradników i komentarzy Wydawnictwa C.H.Beck**,
- 6) trzech porad eksperta, które pomogą rozwiązać indywidualne problematyczne kwestie.

Szczegóły dotyczące dostępu do portalu znajdują się na drugiej stronie okładki książki.

Mamy nadzieję, że niniejsze opracowanie pomoże Państwu w sprawnym i całościowym zapoznaniu się ze zmianami prawnymi w niestabilnych warunkach „ery Polskiego Ładu”. Mając świadomość, że każde opracowanie można udoskonalić, prosimy o wszelkie uwagi i sugestie, które wykorzystamy podczas pracy nad następną publikacją omawiającą kolejne zmiany w prawie podatkowym, bilansowym i innym.

Artur Hołda

[Przejdź do księgarni →](#)



ksiegarnia.beck.pl